

B

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
7
B
94

PROEFSTATION VOOR TUINBOUW
ONDER GLAS TE NAALDWIJK

PROEFSTATION VOOR DE TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

639

Verslag van een reis naar Vancouver B.C., Canada
van 29 april t/m 4 mei 1984
door K. Buitelaar

2243661

Inleiding

Op uitnodiging van de Western Greenhouse Growers Coöp. Association, Surrey, Brits Columbia, Canada werd van 29 april tot 4 mei het tuinbouwgebied rond Vancouver (Fraser valley) bezocht. Er werden twee lezingen voor tomatentelers gehouden. Tevens werden een aantal bedrijven bezocht.

Programma

- 29 april Vliegreis Amsterdam-Vancouver.
- 30 april Sightseeing en familiebezoek Vancouver.
- 1 mei Bezoek aan de tomatentelers Howard Kosake, Peter Clark, Jaap Benne, Klaas Nierop, Harry Otsuki en Albert van Marrewijk.
- 2 mei Ochtend: fieldtrip met telers van de Coöp. in Surrey naar de bedrijven van David Ryall, Harry Otsuki en Arthur de Jong.
- Middag : lezing voor de \pm 40 deelnemers aan de fieldtrip.
- 3 mei Ochtend: fieldtrip met telers van de Coöp. in Victoria (Vancouver Island) naar de bedrijven van Con Law, Le Coteau farm, Jim Sing en Bobby Lee.
- Middag : lezing voor de \pm 30 deelnemers aan de fieldtrip.
- 4 mei Vliegreis Vancouver-Amsterdam.

Klimaat

In het gebied van Vancouver, de Fraser Valley, is het gemiddeld aantal uren zon per jaar: 1960 en de neerslag: 1200 mm. 's Winters heeft men lichte tot matige vorst met soms wat sneeuw. Het klimaat komt veel overeen met het klimaat in Nederland. Wel is er minder wind. Op Vancouver Island (evengroot als Nederland) is het klimaat gunstiger, 2200 uren zon en 600 mm. regen per jaar. Vorst komt er zelden voor.

Areaal

In Brits Columbia zijn \pm 150 bloementelers en \pm 100 groentetelers. In de Fraser Valley staan 20 ha tomaten, 8 ha komkommers en 30 ha bloemen en potplanten. Op Vancouver Island staan rond Victoria 8 ha tomaten.

De tomatenbedrijven

De bedrijfsgrootte varieert van 4.000 tot 10.000 m² kas. De opstanden zijn van oorsprong Amerikaans. Breedkappercomplexen van hout en de nieuwere van aluminium. Sommige kassen zijn zeer oud en erg donker. De nieuwere kassen zijn afkomstig uit Nederland. Er komen ook Amerikaanse en Nederlandse enkel- en dubbelfoliekassen voor.

Er staan ook enkele breedkappers gedekt met kunststofplaten, welke sterk verkleurden.

In de Fraser Valley wordt op alle bedrijven aardgas gestookt (40 ct/m³). Op Vancouver Island wordt duré olie gestookt. Aan energiebesparing wordt nog niet veel gedaan. Het gasverbruik van \pm 35 m³ per m² per jaar maakt dit nog niet zo urgent.

De eerste teler is nu bezig met een vergunning te krijgen voor het plaatsen van een rookgascondensor. Energieschermen worden nog niet toegepast. De komende winter zal een enkele teler wat gaan proberen met een vast foliescherm.

Enkele bedrijven hebben een klimaatcomputer, meestal van Hollandse herkomst. Ook voor de substraatteelt (zaagsel) worden computerregelingen gebruikt. Bij de heteluchtteelt worden veelal Hollandse kachels (Priva heeft sinds kort een vestiging in Vancouver) gebruikt.

Ook andere hulpmaterialen zoals wagens, tomatentrillers e.d. zijn van Hollandse herkomst. De meeste van deze geïmporteerde materialen zijn dubbel zo duur als in Nederland.

Naast het doseren van CO₂ uit de centrale verwarmingsketel wordt ook geheel of aanvullend gedoseerd met zuivere CO₂. De prijs komt op 36 ct per kg, terwijl de tankuur \pm f 500,-- per maand bedraagt. Water van goede kwaliteit (waterleiding) is voldoende beschikbaar tegen lage prijs. Ook grondwater is vaak goed bruikbaar. Arbeidskrachten zijn goed te krijgen. Het loon bedraagt f 20,-- per uur. Goede bedrijfsleiders zijn echter moeilijk te vinden of op te leiden. Hiervoor trekt men graag Hollanders aan.

De afzet

In de Fraser Valley is één Coöperatie voor groentetelers, waarvan 95% van de telers lid is. Deze, 7 jaar geleden opgerichte, Coöp. sorteert en verpakt tomaten en komkommers en zorgt voor de verkoop. Verder wordt de centrale inkoop van kunstmest verzorgd. De afzet van de producten gebeurt aan 4 à 5 grootwinkelbedrijven.

De tomaten worden in 2 kleuren en 5 sorteringen afgezet. Het personeel van de Coöp. keurt bij aanvoer door de tuinder op kwaliteit. Bij geschillen over de keur bemiddeld een commissie, bestaande uit vier telers.

De tomaten worden in 9 kg dozen verpakt. De grootste vruchten zijn het duurst. Het prijsverschil tussen de grofste sorteringen is \pm 50 ct per kg.

In april worden de tomaten voor gemiddeld f 7,-- per kg verkocht. In mei is de middenprijs \pm f 5,50 per kg. Vanaf mei kan er een flinke concurrentie zijn van tomaten uit Californië, waardoor de prijzen tot f 1,50 per kg kunnen dalen.

Onderzoek en voorlichting

Er is in Brits Columbia maar één Proefstation voor de tuinbouw. Dit staatsbedrijf ligt bij Victoria op de zuidpunt van Vancouver Island. Er wordt onderzoek gedaan aan bloemen en groenten in kassen en in de volle grond en ook aan buiten fruit. Er staat \pm 6.000 m² aan glas en folie kassen. Twee onderzoekers houden zich met groenten bezig. De opstanden zijn algemeen sterk verouderd.

Er staat één nieuwe kas met een zonnecollector, waarvan het warme water in buizen in de grond wordt opgeslagen.

De tuinders oordelen zeer negatief over dit Proefstation. Ze doen weinig of geen toepasbaar onderzoek. Er wordt niets gepubliceerd (één keer in de 4 à 5 jaar een jaarverslag) en de tuinders hebben geen inspraak.

De provinciale voorlichtingsdienst van Brits Columbia heeft slechts één groente/bloemenvoorlichter in dienst. Hij moet over geheel Brits Columbia ± 150 bloementelers en ± 100 groentetelers ten dienste zijn. Hij komt overwegend in het gebied Fraser Valley waar de tuinbouw zich het meest heeft geconcentreerd, en dan het meest bij de groentetelers.

Een regelmatig contact met de telers onderhouden, is dus niet mogelijk. De tuinders willen meer voorlichting en overwegen om een particuliere voorlichter uit Nederland aan te trekken. Deze zou dan vier keer per jaar naar Brits Columbia moeten komen voor bijv. 5 dagen. Hij zou dan tevens Alberta en Ontario aan kunnen doen, omdat daar ook interesse in deze vorm van voorlichting is.

De tomatenteelt

De teelt van tomaten gebeurt overwegend in zakken met zaagsel. Op drie bedrijven wordt er in stromend water (NFT) geteeld.

In 1959 werden op het Proefstation in Victoria de eerste proeven met zaagsel genomen. De reden was dat de bestrijding van het wortelknobbelajaaltje langdurig diepstomen vergde, wat samenhangt met de grondsoort. In 1965 begon de eerste tuinder met telen in zaagsel. De zakken bevatten 20 liter zaagsel en komen op f 1,-- per stuk. Per zak komen er 2 planten. De zakken zijn ongeveer 1 m lang. Ook worden de zakken rechtop gebruikt, ze zijn dan wat breder. Het zaagsel kan ± 20% vocht vasthouden. De gebruikte houtsoort speelt bij tomaat niet zo'n rol, bij komkommer is dit wat kritischer. Het vullen van de zakken, het inbrengen in de kas en het later weer opruimen vergt flink wat arbeid. Het meerjarig gebruik van steenwol in Nederland begint hier wat aan te spreken. De eerste proefjes met steenwol liggen nu op een paar bedrijven (Hollandse steenwol).

In Alberta staat een steenwolfabriek. Deze heeft nog geen ervaring met steenwol in de tuinbouw.

De tomatenplanten worden op het eigen bedrijf opgekweekt. Dit jaar was een tuinder begonnen met opkweek voor anderen. De vroegste zaai-datum was dit seizoen 15 november. Meestal wordt begin december gezaaid en begin februari uitgeplant. Er staan 2.2 tot 2.5 planten per m². Men heeft interesse in een ruimere plantafstand.

Er worden overwegend vleestomaten geteeld. Het nu nog geteelde tussentype Rianto vindt men nog te fijne vruchten geven. De meest geteelde rassen zijn: Dombito, Dombello, Vedettos, Perfecto en Larma. Dit jaar trad voor het eerst Fusarium crown rot op. Enkele rassen van de Ruiter zijn hier tegen resistent. Tot voor enkele jaren teelde men Vendor. Aan de vruchtzetting wordt nog niet alle aandacht besteed. Trossnoei wordt konsekwent uitgevoerd, maar vaak wel vrij laat.

De biologische bestrijding wordt algemeen toegepast met materiaal uit Nederland.

Algemeen wordt er één lange doorteelt gedaan tot in oktober. Daarna moet men de planten opkweken voor het nieuwe seizoen. Dit jaar begonnen twee telers met tussenplanten.

Als reden geldt dat er teveel uitval is in de eerste teelt door pythium en dat de groei wat tegenvalt. Evenals in ons land zijn er grote contrasten tussen de bedrijven in gewasstand, gewasverzorging en totaalproduktie. De beste bedrijven halen ook 35-38 kg per m². De tomatenteelt is daar zeker een lonende zaak. Er zijn bedrijven met 4.000-5.000 m² tomaten waar de tuinder goed van kan leven.

Andere groentegewassen

Naast tomaat is de komkommer een belangrijke teelt. Overwegend wordt het Nederlandse ras Faronia geteeld. Ook deze teelt vindt grotendeels op zaagsel plaats.

Paprika wordt er niet geteeld. Er is een flinke import van paprika uit Californië.

De slateelt betreft alleen de icebergsla.

Een Hollandse teler probeert nu met botersla een markt op te bouwen, o.a. door export naar Amerika. Een Hollandse vrouw begon met de teelt van witlof op water. De toenemende vraag suggereert dat ook de Canadezen dit produkt leren eten.